

ZASADY ETYKI ZAWODOWEJ MAKLERÓW I DORADCÓW

(tekst uchwalony przez XXI Zjazd Maklerów i Doradców w dniu 25 maja 2017 r.)

ROZDZIAŁ I Zasady ogólne

§ 1. 1. Zasady Etyki Zawodowej Maklerów i Doradców, zwane dalej „Zasadami Etyki Zawodowej”, wynikają z ogólnych norm moralnych mających zastosowanie do zawodów maklera papierów wartościowych, maklera giełd towarowych oraz doradcy inwestycyjnego.

2. Zasady Etyki Zawodowej obowiązują wszystkich maklerów papierów wartościowych i maklerów giełd towarowych, zwanych dalej łącznie "maklerami", oraz doradców inwestycyjnych, zwanych dalej "doradcami", będących jednocześnie Członkami Zwyczajnymi Związku Maklerów i Doradców.

§ 2. Maklerzy i doradcy mogą używać tytułów zawodowych, odpowiednio „makler papierów wartościowych” i „doradca inwestycyjny”. Tytułów tych należy używać w sposób zasadny i godny.

§ 3. 1. Maklerzy i doradcy obowiązani są działać zgodnie z przepisami prawa i zasadami uczciwego obrotu oraz mieć na względzie słusze interesy klientów.

2. W przypadkach nieuregulowanych przepisami prawa lub Zasadami Etyki Zawodowej należy kierować się zasadami ustalonymi w uchwałach organów Związku Maklerów i Doradców, w orzecznictwie dyscyplinarnym oraz w zwyczajach ukształtowanych przez środowisko maklerów i doradców.

§ 4. 1. Maklerzy i doradcy powinni postępować uczciwie i zachowywać się sposób godny i budzący zaufanie, dbając o dobre imię Związku Maklerów i Doradców oraz etos zawodów maklera i doradcy.

2. Maklerzy i doradcy powinni postępować w sposób etyczny i profesjonalny w swoich kontaktach zawodowych, w szczególności z klientami, pracodawcami, współpracownikami oraz innymi maklerami i doradcami.

3. Maklerzy i doradcy powinni wykonywać swoje obowiązki według najlepszej wiedzy i z należytą starannością, dążąc do osiągnięcia najwyższych standardów pracy oraz kierując się niezależnym osądem zawodowym.

4. Maklerzy i doradcy powinni dążyć do stałego podnoszenia swoich kwalifikacji i doskonalenia swoich umiejętności zawodowych.

§ 5. 1. Maklerzy i doradcy nie mogą podejmować działań, które mogłyby wprowadzić w błąd lub wywołać fałszywe wyobrażenia o ich kwalifikacjach, umiejętnościach lub kompetencjach.

2. Maklerzy i doradcy nie mogą stosować reklamy porównawczej, chyba że zawiera informacje rzeczowe, prawdziwe i użyteczne dla osób mogących z niej skorzystać i pod warunkiem, że nie jest ona stosowana w sposób wybiórczy.

§ 6.1. Maklerzy i doradcy powinni dbać o to, aby Zasady Etyki Zawodowej były przestrzegane przez Członków Związku Maklerów i Doradców. Maklerzy i doradcy są uprawnieni do zwrócenia uwagi maklerowi lub doradcy naruszającemu te Zasady.
2. Maklerzy i doradcy nie mogą nakłaniać innych osób do naruszania prawa lub Zasad Etyki Zawodowej.

ROZDZIAŁ II

Obowiązki wobec pracodawcy

§ 7. 1. Pracodawcą w rozumieniu Zasad Etyki Zawodowej jest podmiot, u którego makler lub doradca wykonuje zawód maklera papierów wartościowych, maklera giełd towarowych lub doradcy inwestycyjnego.

2. Pracodawcą w rozumieniu Zasad Etyki Zawodowej jest również inny podmiot prowadzący działalność na rynku finansowym lub odpowiadający za jego funkcjonowanie, w którym makler lub doradca jest zatrudniony, lub w którego organach pełni funkcję, oprócz Związku Maklerów i Doradców.

§ 8. 1. Maklerzy i doradcy powinni dbać o dobre imię pracodawcy.

2. Przy wykonywaniu zadań wynikających z zatrudnienia u pracodawcy lub pełnienia funkcji w jego organach, maklerzy i doradcy powinni działać w interesie pracodawcy, wykorzystując w pełni posiadaną wiedzę i umiejętności.

§ 9. 1. Z zastrzeżeniem ust. 2, bez pisemnej zgody pracodawcy maklerzy i doradcy nie mogą podejmować działalności zarobkowej lub przynoszącej inne korzyści, która mogłaby stanowić konkurencję wobec działalności prowadzonej przez pracodawcę.

2. Działalność na rzecz Związku Maklerów i Doradców nie wymaga zgody pracodawcy. Jeżeli umowa z pracodawcą nie stanowi inaczej, nie wymaga takiej zgody również działalność dydaktyczna lub naukowa, pod warunkiem, że nie wiąże się ona z wykorzystaniem informacji stanowiących własność pracodawcy.

3. Maklerzy i doradcy powinni informować swojego pracodawcę o wszelkich dodatkowych świadczeniach uzyskanych w związku z wykonywaniem u niego zawodu.

4. Bez zgody pracodawcy maklerzy i doradcy nie mogą wykorzystywać miejsca pracy, wyposażenia, znaków firmy lub jej renomy do prowadzenia innej działalności na własny rachunek.

ROZDZIAŁ III

Obowiązki wobec klientów

§ 10. Klientem w rozumieniu Zasad Etyki Zawodowej jest podmiot, dla którego pracodawca świadczy lub zamierza świadczyć usługi na rynku finansowym lub utrzymuje inne relacje zawodowe w związku z prowadzoną przez pracodawcę działalnością.

§ 11. 1. Maklerzy i doradcy obowiązani są działać w najlepszym interesie klientów oraz stawiać interes klientów przed interesem własnym i przed interesem pracodawcy.

2. Maklerzy i doradcy obowiązani są stosować wobec klientów jednolite kryteria oraz postępować wobec wszystkich klientów uczciwie i obiektywnie.

3. Maklerzy i doradcy powinni podejmować wszelkie niezbędne działania mające na celu zabezpieczenie klientów przed możliwymi stratami wynikającymi z zakończenia działalności przez nich lub przez ich pracodawcę.

§ 12. 1. Maklerzy i doradcy powinni udostępniać klientowi informacje niezbędne do podjęcia przez niego decyzji inwestycyjnej, w szczególności dotyczące ryzyka inwestycyjnego oraz sposobu realizacji transakcji.

2. Udostępnienie informacji klientom może polegać w szczególności na wskazaniu źródeł informacji, literatury fachowej lub innych materiałów edukacyjnych, a także na ich omówieniu.

3. Maklerzy i doradcy powinni dokładać starań, aby informacje przekazywane klientom były rzetelne, dokładne i kompletne oraz by fakty były oddzielone od opinii, a prognozy wyraźnie oznaczone.

4. Udostępniając informacje maklerzy i doradcy powinni przestrzegać zasady wyrażania realistycznych przewidywań zmian cen papierów wartościowych i innych instrumentów finansowych.

5. Na ile jest to możliwe, analizy przygotowywane na zlecenie kilku klientów, złożone w tym samym czasie i dotyczące tej samej inwestycji, powinny być im dostarczone w tym samym czasie, tak aby poszczególni klienci nie mogli odnieść szczególnych korzyści wynikających z wcześniejszego, uprzywilejowanego otrzymania informacji.

§ 13. 1. W celu dostosowania przekazywanych informacji do sytuacji konkretnego klienta, maklerzy i doradcy powinni podejmować odpowiednie starania, aby uzyskać od klienta informacje na temat jego sytuacji finansowej, statusu podatkowego, celów i ograniczeń inwestycyjnych, a także inne informacje, które mogą być istotne dla przekazywanej rekomendacji lub podejmowanej decyzji inwestycyjnej.

2. Maklerzy i doradcy nie powinni zachęcać klientów do dokonywania transakcji, które są niezgodne z ich celami i ograniczeniami inwestycyjnymi, a w szczególności takich, które mogłyby poważnie zagrozić sytuacji finansowej klienta.

§ 14. 1. Maklerzy i doradcy nie powinni świadczyć na rzecz klientów usług, do których nie są uprawnieni zgodnie z przepisami prawa.

2. W granicach określonych przez klienta oraz przez przepisy prawa, maklerzy mogą decydować o sposobie i terminie realizacji zleceń składanych przez klienta, kierując się przy tym interesem klienta oraz zasadami uczciwego obrotu.

3. W przypadku realizacji zleceń do dyspozycji maklera złożonych przez różnych klientów, maklerzy i doradcy obowiązani są zwrócić szczególną uwagę, by sposób ich realizacji nie prowadził do preferowania któregośkolwiek z tych klientów.

§ 15. 1. Podejmując decyzje inwestycyjne w imieniu klienta, doradcy powinni w szczególności:

a. mieć obiektywne i racjonalne podstawy, poparte odpowiednimi analizami i badaniami,

b. wykazywać się niezależnością, starannością i sumiennością,

c. mieć na względzie adekwatność podejmowanej decyzji do sytuacji klienta,

d. uwzględniać racjonalne czynniki istotne dla podejmowanej decyzji,

e. zachować dokumentację stanowiącą podstawę podjętej decyzji.

2. Maklerzy i doradcy powinni ujawniać klientom i potencjalnym klientom ogólne zasady i metody stanowiące podstawę decyzji inwestycyjnych oraz informować o

istotnych zmianach w zakresie tych zasad i metod, a także ujawniać wszelkie istotne fakty i czynniki ryzyka.

§ 16. 1. Maklerzy i doradcy powinni uprzedzić klientów o wszelkich ponoszonych przez nich opłatach z tytułu świadczonych usług.

2. Maklerów i doradców obowiązuje szczególna skrupulatność w rozliczeniach finansowych z klientami.

ROZDZIAŁ IV

Raporty badawcze, rekomendacje inwestycyjne oraz publikacje

§ 17. *(uchylony)*

§ 18. Przygotowując raport badawczy lub rekomendację inwestycyjną maklerzy i doradcy powinni w szczególności:

a. mieć obiektywne i racjonalne podstawy, poparte odpowiednimi analizami i badaniami,

b. wykazywać się niezależnością, starannością i sumiennością,

c. uwzględniać racjonalne czynniki istotne dla raportu lub rekomendacji,

d. odróżniać w sposób wyraźny fakty, na których oparty jest raport lub rekomendacja od interpretacji, ocen, opinii oraz innego rodzaju sądów wartościujących,

e. podejmować wszelkie uzasadnione działania mające na celu ograniczenie ryzyka fałszywego odczytania raportu lub rekomendacji,

f. zachować dokumentację stanowiącą podstawę sporządzanego raportu lub rekomendacji.

§ 19. 1. Przedstawiając raport badawczy lub rekomendację inwestycyjną maklerzy i doradcy powinni mieć na uwadze najlepiej pojęty interes osób, do których jest ona adresowana, a także podejmować wszelkie uzasadnione działania mające na celu ograniczenie ryzyka fałszywego odczytania raportu lub rekomendacji.

2. Przedstawiając raport badawczy lub rekomendację inwestycyjną maklerzy lub doradcy powinni przedstawić podstawowe zasady i metody zastosowane przy opracowaniu raportu lub rekomendacji oraz istotne zmiany tych zasad lub metod, a także powinni w pełni ujawnić wszystkie istotne fakty oraz czynniki ryzyka.

§ 20. Przedstawiając swoją pracę pracodawcy, współpracownikom, klientom lub opinii publicznej, maklerzy i doradcy nie mogą kopiować ani wykorzystywać materiałów przygotowanych przez inne osoby bez podania autora, źródła informacji oraz wskazania sposobu wykorzystania materiału. Nie dotyczy to wykorzystania materiałów publikowanych przez służby statystyczne.

§ 21. 1. W kontaktach ze środkami masowego przekazu maklerów i doradców powinny cechować szczególna dbałość o godność zawodu, rzetelność i odpowiedni poziom merytoryczny wypowiedzi, rozsądek i umiarkowanie.

2. Maklerzy i doradcy nie powinni udzielać anonimowych wypowiedzi dla środków masowego przekazu, które zgodnie z wiedzą wypowiadającego mogą wpłynąć na ceny danego instrumentu finansowego i prowadzić do osiągnięcia prywatnych korzyści osoby wypowiadającej się.

§ 22. Maklerzy i doradcy zarządzający własnym lub cudzym portfelem instrumentów finansowych powinni unikać podejmowania nieuzasadnionych decyzji inwestycyjnych sprzecznych z osobistymi, aktualnymi rekomendacjami lub wypowiedziami publicznymi.

§ 23. Maklerzy i doradcy nie powinni przyjmować dodatkowych świadczeń, których wysokość mogłaby mieć wpływ na obiektywność ich raportów badawczych, rekomendacji inwestycyjnych lub wypowiedzi publicznych.

ROZDZIAŁ V

Tajemnica zawodowa i informacje poufne

§ 24. 1. Z zastrzeżeniem ust. 2 oraz § 26, maklerzy i doradcy obowiązani są do zachowania tajemnicy zawodowej i nieujawniania informacji poufnych w obrocie instrumentami finansowymi.

2. Maklerzy i doradcy, którzy uzyskali informację poufną w wyniku naruszenia obowiązków przez inną osobę lub w wyniku sprzeniewierzenia informacji poufnej, powinni podjąć działania mające na celu zastosowanie zgodnych z prawem procedur.

3. Maklerzy i doradcy nie mogą świadczyć usług, których realizacja wiązałaby się ze sprzecznym z prawem wykorzystaniem informacji poufnej, tajemnicy zawodowej lub środków pochodzących z przestępstwa.

4. Maklerzy i doradcy nie mogą dla osobistych celów wykorzystywać informacji objętych tajemnicą zawodową ani informacji poufnych.

§ 25. 1. *(uchylony)*

2. Maklerzy i doradcy powinni z najwyższą starannością prowadzić dokumentację umożliwiającą ochronę aktywów klientów i ich identyfikację.

§ 26. W przypadkach przewidzianych prawem maklerzy i doradcy mogą być zwolnieni z obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej lub zakazu ujawniania informacji poufnych.

ROZDZIAŁ VI

Konflikt interesów

§ 27. 1. Maklerzy i doradcy powinni ujawnić pracodawcy wszelkie fakty i okoliczności, które mogą doprowadzić do powstania sprzeczności pomiędzy ich interesem a ich obowiązkami wobec klientów, potencjalnych klientów lub pracodawcy.

2. Maklerzy i doradcy obowiązani są poinformować pracodawcę o jakiegokolwiek formie nacisku ze strony innych osób, wywieranej na nich w trakcie wykonywania obowiązków zawodowych.

§ 28. Maklerzy i doradcy powinni ujawnić klientowi wszelkie odnoszące się do nich istotne powiązania i okoliczności, które mogą mieć wpływ na ich bezstronność lub obiektywność.

§ 29. Jeżeli pomiędzy klientem a maklerem lub doradcą dochodzi do niemających merytorycznego uzasadnienia konfliktów osobistych, i jeżeli konflikty te mogą mieć niekorzystny wpływ na poziom świadczonych usług, makler lub doradca powinien zwrócić się do pracodawcy o wyznaczenie innej osoby, która mogłaby przejąć obowiązki związane z obsługą tego klienta.

§ 30.1. Maklerzy i doradcy, którzy pełnią funkcję w organach podmiotu emitującego instrumenty finansowe, nie mogą świadczyć osobiście usług maklerskich lub doradczych związanych z obrotem tymi instrumentami, chyba że czynią to w ramach dokonywania oferty publicznej lub ubiegania się o dopuszczenie instrumentów finansowych do obrotu na rynku zorganizowanym.

2. Zakaz określony w ustępie 1 nie dotyczy maklerów i doradców pełniących funkcje w organach domu maklerskiego, będącego spółką publiczną, realizujących osobiście czynności związane z wykonywaniem przez dom maklerski czynności określonych w art. 69, ust 2, pkt 1 i 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi.

ROZDZIAŁ VII

Obrót instrumentami finansowymi na własny rachunek

§ 31. 1. Z zastrzeżeniem ust. 2, makler lub doradca może posiadać tylko jeden rachunek inwestycyjny. W przypadku wykonywania zawodu w firmie inwestycyjnej rachunek ten powinien być umiejscowiony w przedsiębiorstwie, w którym makler lub doradca wykonuje zawód.

2. Makler lub doradca może posiadać kilka rachunków inwestycyjnych lub rachunki umiejscowione w innych firmach inwestycyjnych, jeżeli wynika to z obowiązujących przepisów prawa lub z praktyki obrotu.

3. Makler lub doradca może posiadać rachunki inwestycyjne umiejscowione w innej firmie inwestycyjnej, jeżeli jest to niezbędne do korzystania z usług, które nie są świadczone przez jego pracodawcę.

§ 32. 1. Z zastrzeżeniem ust. 2-4, maklerzy i doradcy nie mogą dysponować środkami na rachunkach inwestycyjnych innych osób, chyba że wynika to z obowiązków związanych z wykonywaniem zawodu.

2. Maklerzy i doradcy mogą być umocowani do dysponowania środkami na rachunkach inwestycyjnych osób bliskich. Zarząd Związku Maklerów i Doradców określi w drodze uchwały, jakie osoby uważane są za osoby bliskie w rozumieniu Zasad Etyki Zawodowej.

3. Z zastrzeżeniem ust. 4, maklerzy i doradcy mogą być umocowani do dysponowania środkami na rachunkach inwestycyjnych osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej, jeżeli są członkami władz tego podmiotu, podmiotu wobec niego zależnego lub dominującego, lub jest to związane z charakterem zatrudnienia w którymkolwiek z tych podmiotów.

4. Maklerzy i doradcy wykonujący zawód nie mogą wykonywać uprawnień wynikających z ust. 3 w stosunku do osób innych niż pracodawca, u którego wykonują zawód, chyba że jest to Związek Maklerów i Doradców.

5. W przypadkach określonych w ust. 2-4 stosuje się odpowiednio zasady dotyczące rachunków własnych maklerów i doradców.

§ 32a. *(uchylony)*

§ 33. 1. Maklerzy i doradcy powinni postępować w taki sposób, aby transakcje na rzecz ich klientów i pracodawców miały pierwszeństwo przed transakcjami na ich rachunkach własnych, oraz by transakcje na rachunkach własnych nie wpływały niekorzystnie na interesy ich klientów lub pracodawców.

2. Maklerzy i doradcy formułując rekomendacje inwestycyjne powinni dać swoim klientom i pracodawcom możliwość działania w oparciu o te rekomendacje, zanim sami wykorzystają je dla osobistej korzyści.

3. Maklerzy i doradcy nie mogą składać zleceń dotyczących transakcji na rachunku własnym w oparciu o decyzje inwestycyjne klientów lub pracodawców.

4. Maklerzy i doradcy nie mogą wykorzystywać posiadanych uprawnień lub stanowiska służbowego w celu uprzywilejowanego nabycia lub zbycia instrumentów finansowych.

§ 34. 1. *(uchylony)*

2. Maklerzy i doradcy wykonujący zawód powinni przestrzegać regulacji ustalonych przez pracodawcę, określających warunki składania zleceń i częstotliwość zawierania transakcji dotyczących poszczególnych lub wszystkich instrumentów finansowych.

3. Maklerzy i doradcy wykonujący zawód nie mogą otwierać pozycji w instrumentach finansowych, dla których uczestniczą w prowadzeniu notowań.

4. Zarząd Związku Maklerów i Doradców może określić inne przypadki, w których maklerzy lub doradcy nie będą mogli otwierać pozycji z uwagi na pełnienie funkcji związanych z wykonywaniem zawodu.

§ 35. Maklerzy i doradcy mogą powierzyć swój portfel inwestycyjny w wyłączne zarządzanie podmiotowi prowadzącemu takie usługi. Jeżeli po ustaleniu sposobu zarządzania portfelem inwestycyjnym makler lub doradca nie ma bieżącego wpływu na to zarządzanie, nie stosuje się ograniczeń wynikających z niniejszych Zasad Etyki Zawodowej,

ROZDZIAŁ VIII

Stosunki koleżeńskie

§ 36. Maklerzy i doradcy powinni udzielać sobie pomocy i służyć radą w sprawach związanych z wykonywaniem zawodu, o ile nie szkodzi to interesom klienta lub pracodawcy.

§ 37. Maklerzy i doradcy nie mogą wypowiadać wobec osób trzecich opinii o innych maklerach lub doradcach ani o ich pracy, które mogą zostać przyjęte jako obraźliwe lub dyskredytujące. Nie dotyczy to sytuacji, w której dokonywana jest uzasadniona okolicznościami, ściśle merytoryczna ocena pracy lub postępowania innego maklera lub doradcy.

ROZDZIAŁ IX

Działalność na rzecz Związku Maklerów i Doradców

§ 38. Maklerzy i doradcy powinni realizować czynne prawo wyborcze w wyborach do organów Związku Maklerów i Doradców, zwanego dalej "Związkiem" .

§ 39. 1. Maklerzy i doradcy, którym powierzone zostały funkcje w organach Związku, powinni rzetelnie i z najwyższą starannością wypełniać obowiązki wynikające z pełnienia tych funkcji.

2. Podczas pełnienia funkcji w organach Związku maklerzy i doradcy powinni kierować się wolą wyborców, a gdy nie jest im ona znana - dobrze rozumianym interesem i zadaniami Związku.

§ 40. Maklerzy i doradcy pełniący funkcje w organach Związku:

a. nie mogą nadużywać powierzonej im funkcji we własnych sprawach, dla własnej korzyści lub dla korzyści osób bliskich,

b. skreśla się

c. powinni, w granicach swoich zadań i możliwości, służyć członkom Związku informacją, pomocą i radą.

§ 41. Członkowie organów Związku, którzy z racji pełnienia funkcji w tych organach uzyskali informacje dotyczące spraw osobistych innego Członka Zwyczajnego Związku, mogą korzystać z tych informacji wyłącznie w celu prawidłowego wykonania swoich obowiązków wynikających z pełnionej funkcji.

§ 42. Członek organów Związku obowiązany jest niezwłocznie zawiesić pełnienie funkcji w tych organach w przypadku prawomocnego zawieszenia uprawnień maklerskich lub doradczych.

§ 43. Członek organów Związku składający rezygnację z powierzonej mu funkcji obowiązany jest umotywować tę rezygnację.

ROZDZIAŁ X

Stosunki między maklerami i doradcami a organami Związku Maklerów i Doradców

§ 44. Maklerzy i doradcy obowiązani są stosować się do uchwał organów Związku.

§ 45. Maklerzy i doradcy obowiązani są współdziałać z organami Związku w sprawach związanych z jego funkcjonowaniem i zadaniami oraz w sprawach wykonywania zawodu.

§ 46. Makler lub doradca, wezwany przez organ Związku do złożenia wyjaśnień wynikających ze statutowego zakresu zadań Związku, lub z niniejszych Zasad Etyki Zawodowej, obowiązany jest złożyć wyjaśnienia w wyznaczonym terminie.